

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: **A. M., nar. X**
státní příslušností Pákistánská islámská republika
zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
sídlem Opletalova 25, Praha 1,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

za účasti : 1) X
2) X
3) X
4) X

všichni zastoupeni advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 25, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 6. 2024, č. j. MV-78281-4/SO-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 19. 6. 2024, č. j. MV-78281-4/SO-2024, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 12. 4. 2024, č. j. OAM-9262-5/TP-2024, kterým bylo podle § 169r odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zastaveno řízení o žádosti žalobce o udělení povolení k trvalému pobytu na území ČR, neboť v den podání žádosti žalobce pobýval na území ČR na základě výjezdního příkazu.
2. Žalobce je členem rodiny, jejíž členové po skončení neúspěšného azylového řízení požádali o udělení trvalého pobytu. Soud považuje za vhodné, aby o členech rodiny žalovaná vedla společné řízení, ostatně o žádostech členů rodiny správní orgány rozhodly ve stejný okamžik. V postupu žalované spočívající ve vedení samostatných řízení členů rodiny nelze shledat nezákonnost, může však dojít k odlišnému pobytovému režimu jednotlivých členů rodiny, což bude mít důsledky nejen pro členy rodiny, ale i pro správní orgány, proto soud nerozumí tomu, proč správní orgány nespojily řízení členů rodiny do společného řízení. Na druhou stranu téhož nebyl schopen ani soud.
3. Soud si je vědom rozsudků ve věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 19 A 31/2024, zejména rozsudku č. j. 19 A 31/2024 – 120. V nyní posuzované věci dospěl soud k odlišnému závěru o nedůvodnosti žaloby, neboť žalobce je zletilou osobou a oproti řízení pod sp. zn. 19 A 31/2024 žalobce netvrdil existenci legitimního očekávání ve vztahu k azylovému řízení., přitom je soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. vázán žalobními body.

II. Žalobní body

4. Žalobce má za to, že správní orgán I. stupně pochybil, jestliže přistoupil k zastavení řízení, aniž by se případem meritorně zabýval, čímž způsobil zásadní zásah do práva na respektování soukromého a rodinného života žalobce. Usnesení správního orgánu I. stupně tak bylo vydáno v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a vzhledem k přítomnosti nezletilé sestry žalobce také s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Žalovaná aprobovala nezákonné usnesení správního orgánu I. stupně, zatížila touto vadou rovněž své rozhodnutí.
5. Správní orgány postupovaly nesprávně, formalisticky, neboť ignorovaly významné individuální okolnosti, které jsou v případě žalobce přítomny. Přestože § 174a zákona o pobytu cizinců, který upravuje posuzování přiměřenosti v cizineckých řízeních, hovoří o tom, že přiměřenost se posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví, je třeba brát v potaz rovněž mezinárodní závazky ČR a povinnosti, které z nich správním orgánům plynou. Ustanovení Úmluvy jsou přímo použitelná a správní orgán je povinen rozhodovat v souladu s nimi. Přestože tedy správnímu orgánu povinnost posuzovat přiměřenost v tomto případě neukládá přímo zákon o pobytu cizinců, správní orgán má povinnost postupovat s ohledem na čl. 8 Úmluvy. Správní orgány tuto povinnost porušily, když řízení zastavily, a odepřely tak žalobci projednání skutkových okolností jeho případu v meritu věci.

6. Projednání v meritu věci je v tomto případě klíčové, neboť v případě žalobce jsou dány důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a oprávnění k trvalému pobytu by mu tak mělo být uděleno. Bylo by přinejmenším nespravedlivé, kdyby žalobci nebylo umožněno posouzení těchto důvodů v rámci řádného řízení o žádosti. Žalobce tyto důvody spatřuje především v tom, že vzhledem ke skutečnostem popsaným v řízení o udělení mezinárodní ochrany a k důvodné obavě z pronásledování pro něj v současné době není možné navrátit se do země původu, aniž by se vystavil nebezpečí vážné újmy na zdraví či životě. K tomu se přidávají rovněž skutečnosti navázané na délku doby strávené v ČR v trvání 6 let. Za tuto dobu si zde vytvořil významné sociální a kulturní, tak ekonomické vazby.
7. Sestry žalobce, narozené v roce X a X, v ČR studují základní a střední školu, obě mluví česky, bratr a rodiče žalobce byli na území zaměstnáni. Žalobce i jeho bratr absolvovali kurz českého jazyka. Rodina žalobce si na území ČR vytvořila stabilní zázemí. Naproti tomu v zemi původu již takovým zázemím nedisponuje, od roku 2003 na jejím území nepobývá, ostatně žalobce a jeho sourozenci v Pákistánu dlouhodobě nežily. Domovem a současně centrem soukromého a rodinného života žalobce je ČR.
8. Žalobce poukázal na bezvýchodnost své situace, kdy je vzhledem k objektivní nemožnosti vycestování rodiny do Pákistánu podání této žádosti jediný způsob, jak svůj pobyt na území ČR stabilizovat. Správní orgán I. stupně měl k těmto důvodům přihlídnout a umožnit meritorní projednání žádosti. Jelikož toto neučinil, bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně vydáno v rozporu s čl. 8 Úmluvy. Rovněž lze hovořit o porušení čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, jelikož návrat do země původu zcela jistě není v nejlepším zájmu nezletilých sester žalobce.
9. Žalobce se neztotožňuje se závěrem žalované, že by v průběhu řízení neuváděl důvody hodné zvláštního zřetele a dopady prvostupňových rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobců podle § 174a zákona o pobytu cizinců. Žalobce tvrdí výše uvedené skutečnosti již od počátku řízení a má za to, že tyto lze pod pojem „důvody hodné zvláštního zřetele“ podřadit. Žalobce v řízení konkrétní skutečnosti (které bez pochyby vybočují z běžného rámce a standardní situace) uváděl a rovněž je náležitě doložil.
10. Osoby zúčastněné na řízení se k věci nevyjádřily.

III. Vyjádření žalované

11. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby s odkazem na napadené rozhodnutí. Žaloba nepřináší novou relevantní argumentaci oproti odvolání ve věci. Žalobce podal žádost podle § 66 odst. 1 písm. b) a c) zákona o pobytu cizinců, přičemž v době jejího podání na území pobýval na základě výjezdního příkazu, což brání věcnému projednání žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu a řízení o takové žádosti je nutno zastavit. Důvodné obavy žalobce z pronásledování v průběhu azylového řízení nebyly zjištěny, podaná žádost o udělení mezinárodní ochrany byla v souladu se zákonem zamítnuta. Žalobce a jeho rodina však mají možnost upravit si svůj pobyt na území způsobem popsaným v napadeném rozhodnutí. K odkazu na další rodinné příslušníky žalovaná uvedla, že každá žádost se posuzuje individuálně, což se stalo i v tomto případě.

IV. Obsah správního spisu

12. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce požádal dne 2. 4. 2024 o udělení povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. b) a c) zákona o pobytu cizinců.

13. Správní orgán I. stupně usnesením ze dne 12. 4. 2024 zastavil řízení o žádosti žalobce podle § 169r odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, neboť žádost byla podána na území, ač k tomu žalobce nebyl oprávněn, jelikož na území pobýval na základě výjezdního příkazu s platností od 13. 3. 2024 do 11. 4. 2024. Dle § 50 odst. 3 zákona o pobytu cizinců výjezdním příkazem cizinec prokazuje oprávnění setrvat na území pouze pro účely vycestování a v době jeho platnosti není cizinec při setrvání na území oprávněn podat žádost o udělení dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, s výjimkou žádosti podané podle § 33 odst. 1 a § 42e zákona o pobytu cizinců. Žádost žalobce byla podána v době platnosti výjezdního příkazu, čímž byl naplněn důvod pro zastavení řízení, neboť žalobce nebyl oprávněn tuto žádost na území ČR podat. Cizinec může ve smyslu § 17 zákona o pobytu cizinců pobývat na území přechodně a) bez víza, b) na základě krátkodobého víza uděleného podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, nebo c) na základě dlouhodobého víza, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k přechodnému pobytu nebo povolení k přechodnému pobytu. Žalobce je neúspěšný žadatel o udělení mezinárodní ochrany, kdy toto řízení bylo skončeno ke dni 7. 3. 2024 odmítnutím kasační stížnosti. Žalobce tak ke dni podání žádosti pobýval na území na základě výjezdního příkazu, který však podle § 17 zákona o pobytu cizinců není formou přechodného pobytu. V řízení bylo zjištěno, že žalobce není ve smyslu § 69 odst. 2 zákona o pobytu cizinců oprávněn podat žádost o vydání povolení k trvalému pobytu z důvodu uvedeného v § 66 odst. 1 písm. b) téhož zákona ministerstvu. Rovněž žalobce nebyl v souladu s § 69 odst. 3 zákona o pobytu cizinců oprávněn podat ministerstvu na území ČR žádost o vydání povolení k trvalému pobytu dle § 66 odst. 1 písm. c) téhož zákona. Jelikož o žádosti nebylo rozhodováno meritorně, správní orgán I. stupně neposuzoval přiměřenost dopadů vydaného usnesení do soukromého a rodinného života žalobce, a to s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 Azs 266/2018-27, dle něhož dodržení závazků vyplývajících z čl. 8 Úmluvy je zajištěno tím, že posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života cizince je vyžadováno v rámci rozhodování o případném uložení správního vyhoštění (§ 119 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). S ohledem na to nelze spatřovat rozpor napadeného rozhodnutí s čl. 8 Úmluvy. Správní orgán I. stupně tak nebyl povinen posuzovat přiměřenost zásahu usnesení do rodinného a soukromého života žalobců.
14. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání. Uvedl, že byl nucen hledat útočiště na území Evropské unie. Správní orgán I. stupně pochybil, pokud zastavil řízení bez toho, aby se žádostí meritorně zabýval. Žalobce upozornil na délku dosavadního pobytu v ČR, míru integrace a faktickou nemožnost návratu do země původu. Zastavení řízení představuje zcela zásadní zásah do práva na respektování soukromého a rodinného života žalobce, rozhodnutí je tak v rozporu s čl. 8 Úmluvy a také s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.
15. Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobce, neboť v době podání žádosti pobýval na území pouze na základě výjezdního příkazu, jenž však podle § 17 zákona o pobytu cizinců není formou přechodného pobytu. Jelikož Ministerstvo vnitra vydalo procesní rozhodnutí, nebylo povinno zkoumat podanou žádost po věcné stránce, zkoumat důvody hodné zvláštního zřetele a dopady vydaného usnesení o zastavení řízení do soukromého či rodinného života odvolatele podle § 174a zákona o pobytu cizinců. Přesto žalovaná dále uvedla, že : „ *Pokud se jedná o poukaz na obavy z pronásledování v zemi původu či jiných zemí, Komise konstatuje, že tyto jsou neopodstatněné, neboť odvolateli ani jeho rodině, jak vyplývá z doplnění odvolání, na území České republiky nebyl azyl či doplňková ochrana udělena, přičemž správnost tohoto rozhodnutí potvrdil i NSS v Brně, a proto odvolateli či jeho rodinným příslušníkům v této souvislosti nebrání žádné objektivní překážky v návratu do země*

původu, nadto žádné důvody na jeho vůli nezávislých ve smyslu zákona nebyly zjištěny a odvolatel tyto neuváděl. Skutečnost, že zde rodina hodlá zůstat, Českou republiku si oblíbila, v zemi původu nemají zázemí, sestry studují, rodinní příslušníci byli zaměstnáni, jsou integrováni a začlenili se do společnosti, nemá vliv na správnost a zákonnost napadeného usnesení. Fakt, že na území žijí po dobu 6 let a dlouhodobě pobývají mimo území země původu, nelze dávat k tíži Ministerstvu vnitra, jedná se o jejich svobodné rozhodnutí a v případě neúspěšného azylového řízení museli být srozuměni s tím, že budou nuceni území České republiky opustit, neboť nemají jiným způsobem legalizovaný pobyt. Odvolatel v průběhu správního řízení ani nedoložil žádné hodnověrné důkazy, že by byl na území integrován, ovládal český jazyk (absolvování kurzu neznamena, že odvolatel ovládá český jazyk na požadované úrovni), docházel do zaměstnání nebo že by měl k České republice nějaké kulturní, sociální či ekonomické vazby apod. Posouzení důvodů ostatních rodinných příslušníků jsou předmětem samostatných správních řízení.“

16. Žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 46/2008-71, dle kterého zásahem do soukromého a rodinného života, který si cizinec na území České republiky vytvořil, by v souvislosti čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Výjimkou by pak mohl být pouze případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinné či osobní vazby byla již pouhá nutnost vycestování. V případě odvolatele taková situace nenastala, neboť mu zákaz pobytu na území udělen nebyl, a nadto žalobce neuvedl a nepředložil důkazy, které by prokazovaly nemožnost z území do státu původu vycestovat. Čl. 3 Úmluvy o právech dítěte se na žalobce nevztahuje, neboť je zletilý. Žalovaná nezjistila, že by ve věci žalobce a jeho rodinných příslušníků nastaly individuální okolnosti, kvůli nimž by zastavení řízení zasáhlo nepřiměřeně do jeho práv na soukromý a rodinný život. Žalobce nedisponuje žádným pobytovým oprávněním na území, avšak možnost si opětovně požádat o pobytové oprávnění za zákonem stanovených podmínek. Žalobci není znemožněno pobývat se svou rodinou na území, avšak jako občan Pakistánské islámské republiky, který má v úmyslu na území pobývat dlouhodobě potřebuje získat pobytové oprávnění za účelem, pro který splňuje zákonné požadavky. Žalovaná vzala v úvahu, že podání nové žádosti o vydání pobytového oprávnění na zastupitelském úřadu ve státě původu může být spojeno s vycestováním cizince, pokud cizinec nedisponuje pobytovým statutem pro podání požadované žádosti dle zákona o pobytu cizinců, což je i případ žalobce, avšak zákon o pobytu cizinců (§ 169d odst. 3) umožňuje, aby zastupitelský úřad v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustil, přičemž tato žádost musí být odůvodněna a důvody prokázány. Nadto, v případě existence důvodů na vůli žalobce nezávislých bránících mu ve vycestování z území, má možnost podat žádost o vízum strpění pobytu na území dle ustanovení § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, pročez je nezbytné tyto důvody sdělit a prokázat.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.) a to bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s. z důvodu neuvedení nesouhlasu účastníků s tímto postupem.
18. Podle § 69 odst. 2 zákona o pobytu cizinců: „Žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. a) nebo b) lze podat též ministerstvu, pokud cizinec, jemuž má být povolení k trvalému pobytu vydáno, a) pobývá na území v rámci přechodného pobytu a je manželem nebo nezletilým dítětem cizince, jemuž byl udělen azyl z důvodů uvedených ve zvláštním právním

předpise, b) pobývá na území na základě uděleného víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu, nebo c) pobývá na území na základě vydaného povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, pokud jeho spolupráce s orgánem činným v trestním řízení přispěla k prokázání trestného činu obchodování s lidmi nebo prokázání organizování nebo umožnění nedovoleného překročení státní hranice.“

19. Podle § 69 odst. 3 zákona o pobytu cizinců: *„Žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. c) podává cizinec ministerstvu, pokud pobývá na území v rámci přechodného pobytu.“*
20. Podle § 17 zákona o pobytu cizinců: *„Cizinec může pobývat na území přechodně a) bez víza, b) na základě krátkodobého víza uděleného podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, nebo c) na základě dlouhodobého víza, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k přechodnému pobytu.“* Podrobnosti, kdy může cizinec na území pobývat přechodně bez víza, stanoví § 18 zákona o pobytu cizinců.
21. Podle § 50 odst. 3 zákona o pobytu cizinců: *„Výjezdním příkazem cizinec prokazuje oprávnění setrvat na území pouze pro účely vycestování z území; v době jeho platnosti není cizinec při setrvání na území oprávněn podat žádost o udělení dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, s výjimkou žádosti podané podle § 33 odst. 1 a § 42e. Platnost výjezdního příkazu zaniká vycestováním cizince z území.“*
22. Rozšířený senát dospěl ve věci sp. zn. 8 Azs 99/2023 k závěru, že *„správní orgán je povinen s ohledem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince i v případě, jsou-li dány důvody pro vydání rozhodnutí o zastavení řízení dle § 66 odst. 1 správního řádu. Přiměřenost posuzuje správní orgán vždy, je-li možnost zásahu patrná z okolností věci, ze spisu, či ji cizinec tvrdí“. Zároveň z tohoto rozsudku vyplývá, že dospěje-li správní orgán k závěru, že by v důsledku zastavení řízení došlo k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života cizince, nelze bez dalšího udělit titul, o který žádá, aniž by bylo zkoumáno, zda cizinec splňuje jeho účel. Nejvyšší správní soud dále uvádí: „Správní orgán je primárně povinen věcně posoudit, zda dotýcný cizinec s ohledem na skutečnosti tvrzené v žádosti naplňuje účel pobytového titulu. I v této situaci je třeba zohlednit případnou intenzitu zásahu do soukromého a rodinného života a poměřit ji s mírou, v jaké cizinec nesplnil svou povinnost doložit veškeré potřebné podklady či nenaplnil veškeré hmotněprávní podmínky pro požadované pobytové oprávnění... Zároveň platí, že čím větší je zásah do zaručených práv, tím spíše není nutno trvat na doložení veškerých podkladů či striktním naplnění všech hmotněprávních podmínek, a naopak. Pokud na základě takového individuálního posouzení dospěje správní (odvolací) orgán k závěru, že je naplněn účel pobytového titulu a s ohledem na intenzitu zásahu do soukromého a rodinného života cizince by bylo i přes chybějící splnění formálních či hmotněprávních podmínek nepřiměřené žádosti nevyhovět, žádosti cizince vyhoví... V případě, že dospěje k závěru opačnému, správní orgán prvního stupně řízení zastaví či odvolací orgán odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení zamítne. Bude-li mít cizinec stále zájem o setrvání na území ČR a úpravu svého pobytového režimu, je třeba, aby v tomto směru podnikl náležité kroky a v době platnosti výjezdního příkazu požádal o vízum za účelem strpění pobytu podle § 33 zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 10. 2021, čj. 8 Azs 303/2019-49, č. 4281/2022 Sb., NSS, bod 16).“*
23. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 Azs 264/2024-80 s ohledem na výše citovaný rozsudek rozšířeného senátu uložil městskému soudu ve věci sp. zn. 19 A 31/2024, aby

posoudil, zda se žalovaná v napadených rozhodnutích zabývala tím, zda jsou její rozhodnutí přiměřená vzhledem k právu žalobců na soukromý a rodinný život.

24. S ohledem na závěry v rozsudcích č. j. 2 Azs 264/2024-80 a č. j. 8 Azs 99/2023-65 mají správní orgány i v případě zastavení řízení o žádosti z důvodu, že cizinec není oprávněn tuto žádost na území podat, povinnost zkoumat dopady procesního rozhodnutí do soukromého a rodinného života i bez konkrétních tvrzení cizince, je-li eventualita zásahu patrná přímo z okolností věci či ze spisu. Nejvyšší správní soud ve vztahu k případu ostatních členů rodiny žalobce uvedl, že v jejich případě byla tvrzení o nepřiměřeném zásahu do soukromého a rodinného života uplatněna v doplnění odvolání proti usnesení o zastavení řízení, přičemž zároveň správní orgán I. stupně věděl, že rodina žalobce pobývá na území již od roku 2018, kdy členové rodiny podali žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a že jejich rodinu tvoří rodiče, zletilé děti a jedno nezletilé dítě. Nejvyšší správní soud tedy konstatoval, že možnost zásahu do rodinného a soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte v případě žalobců existovala. Nejvyšší správní soud uvedl, že za určitých okolností může být žalobcům i přes nesplnění formálních podmínek povolení k trvalému pobytu uděleno, pokud bude prokázáno, 1) že je u nich naplněn účel trvalého pobytu a 2) že by zastavení řízení znamenalo nepřiměřený zásah do jejich soukromého a rodinného života. Nejvyšší správní soud zároveň dovodil z rozsudku rozšířeného senátu, že úvahy o řešení situace žalobců žádostí o vízum strpění pobytu na území jsou namísto až tehdy, kdy by zastavení řízení o žádosti o pobytové oprávnění bylo shledáno jako přiměřené, popř. kdy by nebyl naplněn účel požadovaného pobytového oprávnění. Dle NSS městský soud sice ve svém rozsudku konstatoval, že žalovaná se souladem zastavení řízení s čl. 8 Úmluvy a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte ve svých rozhodnutích zabývala, z rozsudku však nebylo patrné, zda byly úvahy dostatečné a věcně správné.
25. Žaloba nesměřuje proti „věcnému“ důvodu zastavení řízení, tedy (ne)naplnění podmínek podle § 69 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, nýbrž namítá nepřezkoumatelnost pro absenci vypořádání zásahu do rodinného a soukromého života žalobce. Městský soud se ztotožňuje se závěry rozšířeného senátu v rozsudku č. j. 8 Azs 99/2023 – 65, nepovažuje však za příhodné, aby těžiště rozhodování o pobytu cizinců spočívalo zejména v posuzování rodinného života cizince, aniž by bylo přihlédnuto k povaze daného pobytového titulu, resp. zákonných podmínek takového pobytu, případně zda se jedná o návrhové řízení nebo řízení zahájené z úřední povinnosti a s tím související (ne)přítomnost legitimního pobytového očekávání cizince. S tím souvisí požadavek na rozsah, resp. úplnost odůvodnění zásahu do rodinného nebo soukromého života cizince správním orgánem. Nepřiznání nevyššího pobytového oprávnění nebude vyžadovat natolik podrobné zkoumání zásahu do poměrů cizince jako v případě rozhodnutí o vyhoštění, jestliže neudělení trvalého pobytu bez dalšího neznamena vycestování cizince z důvodu možnosti, nikoli garance, zajištění jiného nižšího pobytového titulu. I nadále jde o pobytové řízení cizince a nikoli o opatrovnícké řízení dětí cizince.
26. V této souvislosti soud poukazuje na usnesení NSS č. j. 6 Azs 27/2026 – 49, dle kterého „jedná-li se o namítaný zásah do soukromého a rodinného života, Nejvyšší správní soud opakovaně upozorňuje na skutečnost, že rozhodnutí o neudělení povolení k pobytu představuje daleko méně závažný zásah do práv jednotlivce než rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu, či rozhodnutí o správním vyhoštění (srov. rozsudky ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 71/2010-112, a ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30). Nadto je třeba respektovat znění a smysl zákona, který stanoví pro získání pobytových oprávnění určité podmínky.

Udělení pobytového oprávnění (tím spíše trvalého pobytu) nelze odůvodnit pouhým odkazem na ochranu soukromého a rodinného života cizince (srov. rozsudky ze dne 29. 4. 2021, č. j. 10 Azs 414/2020-41, ze dne 16. 7. 2021, č. j. 2 Azs 413/2020-45, či ze dne 8. 11. 2021, č. j. 10 Azs 253/2021-51). S ohledem na uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že v konkrétních případech bude spíše namíste posoudit, zda nepostačuje udělení nižšího pobytového oprávnění, než je povolení k trvalému pobytu (viz např. rozsudky ze dne 1. 12. 2016, č. j. 9 Azs 253/2016-30, a ze dne 28. 6. 2023, č. j. 2 Azs 70/2023-50). Pouze výjimečně lze za nepřiměřený zásah považovat neudělení trvalého pobytu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2022, č. j. 10 Azs 348/2020-33, bod 14).“ V citované věci se jednalo o velmi obdobný případ, kdy cizinec shodného věku bez vazby k zemi původu, oproti žalobci zcela integrovaný v zemi pobytu, se domáhal trvalého pobytu, přestože jeho pobyt na území byl dán pouze výjezdním příkazem se zřetelem k délce pobytu v ČR a zásahu do rodinného života. Na základě srovnávací metody má soud za to, že postavení cizince v citované věci (viz rozsudek č. j. 16 A 30/2024 – 47) vykazuje intenzivnější zásah do rodinného a soukromého života než žalobce, neboť cizinec ve věci sp. zn. 16 A 30/2024 pobýval na území delší dobu (8 let), počátek jeho pobytu byl dán pobytovým oprávněním (vízum za účelem ostatní/jiné), nejen neúspěšným řízením o mezinárodní ochraně, matce žalobce svědčí pobytové oprávnění (zaměstnanecká karta), vysoká integrita z důvodu studia střední a vysoké školy v ČR. Ve prospěch žalobce v nyní posuzované věci svědčí, že členem jeho rodiny je i nezl. sestra narozená roku X a že ze země původu vycestoval ve věku 3 let. Shodou okolností jsou oba žalobci zastoupeni shodným advokátem. Pokud nebyl u soudu úspěšný cizinec, jehož individuální okolnosti zásahu do rodinného života vykazují oproti žalobci v nyní posuzované věci vyšší intenzitu z důvodu jeho integrace v ČR i pobytového titulu jeho matky, nemůže být úspěšný ani žalobce v nyní posuzované věci.

27. Podle čl. 8 Úmluvy má každý právo na „*respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.*“ Pojem *respektování* nelze vykládat ve smyslu nadřazenosti individuálních zájmů jednotlivce nad veřejným zájmem, nýbrž ve smyslu proporcionality omezení zájmu jednotlivce ve střetu se zájmem veřejným.
28. Článek 8 chrání právo navazovat a rozvíjet vztahy s jinými lidmi a vnějším světem a může někdy zahrnovat i aspekty sociální identity jednotlivce (Maslov proti Rakousku, rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 23. 6. 2008, č. 1638/03, bod 63). Dle uvedeného rozsudku představuje souhrn sociálních vazeb mezi usazenými migranty a komunitou, ve které žijí, aspekt „*soukromého života*“ ve smyslu čl. 8 Úmluvy.
29. Městský soud má za to, že dle stavu ke dni vydání napadených rozhodnutí v případě žalobce lze hovořit především o zásahu do soukromého života, tedy do vazeb žalobce a komunity, ve které žije, nikoli do jeho rodinného života, neboť ke dni napadeného rozhodnutí žádný z členů rodiny žalobců nedisponoval oprávněním k pobytu na území ČR, tudíž by žalobce následoval (ne)pobytový osud ostatních členů rodiny. Jinak řečeno, vycestovala by celá rodina, proto by k rozdělení rodiny nedošlo. V souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. soud při přezkumu vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, proto soud nebyl oprávněn přihlédnout k rozsudku č. j. 19 A 31/2024 –

120, nehledě k tomu, že 19. senát žalovanou nezavázal k udělení trvalého pobytu členům rodiny žalobce.

30. Žalobce namítá, že mu v rozvíjení rodinného života v zemi původu brání pronásledování. K posouzení obav cizinců z pronásledování a vážné újmy však slouží především řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany podal a jeho obavy z pronásledování a případné vážné újmy byly posouzeny nejen správním orgánem, ale i soudy. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 5. 3. 2024, č. j. 7 Azs 302/2023-57, odmítl kasační stížnost žalobce i dalších členů rodiny, neboť potvrdil závěry správního orgánu a městského soudu o nevěrohodnosti tvrzení žalobce z důvodu nesrovnalostí jádra jejich azylového příběhu. Žalobce přitom netvrdí, že by došlo k jakékoliv změně oproti situaci posouzené v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Soud tak ve smyslu § 52 odst. 2 s. ř. s. vychází z příslušných rozhodnutí soudů v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany, které neshledaly, že by žalobci měli odůvodněný strach z pronásledování, případně že by jim v zemi původu hrozila vážná újma. Soud neshledal skutečnosti, které by žalobci bránilo v rozvíjení rodinného života v zemi původu, a tudíž má za to, že bylo v jeho případě namístě posoudit hlavně přiměřenost zásahu napadených rozhodnutí do jeho soukromého života. Soud má za to, že v řízení o mezinárodní ochraně zjištěná nevěrohodnost tvrzeného azylového příběhu má určitý přesah i do pobytových řízení, neboť není důvod, aby žadateli bez dalšího byly poskytnuty ostatní pobytové výhody na základě účelově zahájeného řízení o mezinárodní ochraně.
31. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí uvedl, že přiměřenost zásahu neposuzoval. Žalovaná se absencí povinnosti správního orgánu přiměřenost zásahu neposuzovat ztotožnila, ale přesto takto učinila (viz body 15 a 16 odůvodnění rozsudku).
32. Městský soud považuje hodnocení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalovanou za dostatečné jak po stránce formální (přezkoumatelnost), tak i věcné (zákonnost). Z odůvodnění je patrné, které okolnosti žalovaná posuzovala a proč dle žalované nepřevážil zájem na rodinný a soukromý život žalobce. Tedy že žalovaná neshledala, že by v případě žalobce existovaly výjimečné okolnosti, za kterých by bylo odmítnutí udělení povolení k trvalému pobytu nepřiměřeným zásahem do soukromého nebo rodinného života. Zájem žalobce nepřevážil nad zájmem státu na kontrole přistěhovalectví. K tomuto hodnocení soud doplňuje, že na rozdíl od žalované má za to, že délka pobytu žalobce z důvodu řízení ve věci mezinárodní ochrany, které trvalo od prosince 2018 do března 2024, může být relevantní, neboť indikuje vznik soukromého života cizince nebo naplnění účelu trvalého pobytu, resp. zákonných podmínek pro udělení trvalého pobytu ve smyslu proporcionality. Soud však souhlasí se žalovanou v tom, že umožnění pobytu žalobců na území po dobu 5 let a 3 měsíců na základě žádosti o udělení mezinárodní ochrany nezakládá pozitivní povinnost dle čl. 8 Úmluvy udělit žalobcům povolení k trvalému pobytu na území ČR, pokud zákonodárce stanovil kvalitativní podmínky délky pobytu cizince (§ 68 zákona o pobytu cizinců). Dle § 68 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ve znění ke dni podání žádosti žalobce o trvalý pobyt nelze přihlídnout k době pobytu po dobu řízení o mezinárodní ochraně, pokud mezinárodní ochrana udělena nebyla. Žalobce v žalobě namítl dobu pobytu ve smyslu prokázání soukromého života. Pokud však žalobce v ČR nepracoval, nestudoval, o jeho znalosti českého jazyka jsou zásadní pochybnosti (žaloba nepopírá závěr žalované o neznalosti českého jazyka, přitom kurz českého jazyka v rozsahu 255 hodin bez dalšího nevede k závěru o znalosti natolik odlišného jazyka od rodilého jazyka žalobce), lze mít za to, že neprokázal soukromý život nad rámec bytí v rámci své rodiny nebo širší národnostní

komunity. Žalobce tak kromě obecné námitky netvrdí mimořádné okolnosti, které by prokázaly vyšší intenzitu zásahu do jeho života nad rámec obecně předvídaného zásahu do života cizince v důsledku nevyhovění žádosti o trvalý pobyt u každého žadatele. Princip respektování soukromého a rodinného života dle čl. 8 Úmluvy není postaven na obecné preferenci jakéhokoli soukromého nebo rodinného života nad veřejnými zájmy, které vyplývají z právní úpravy zákonné regulace dotčené oblasti, zde pobytu cizinců.

33. K tvrzení žalobce, že v zemi původu nedisponuje zázemím, neboť tam od roku 2003 nepobývá (narozen v roce X), soud uvádí, že ani v tomto ohledu soud nenalézá skutečnosti, které by mu bránily v návratu do země původu a rozvíjení svého rodinného a soukromého života v zemi původu. Samotné tvrzení o nedostatečném zázemí postačujícím není, neboť rodina se již v minulosti opakovaně stěhovala a vytvořila si zázemí v různých zemích. Není tedy zřejmé, co by rodině bránilo v dalším přestěhování do země původu. I kdyby tak měl učinit žalobce sám, je už ve věku, kdy lze po něm požadovat, aby byl schopen si vytvořit nové zázemí kdekoli, zejména v zemi původu, pokud nejsou známy okolnosti, které by svědčily o jeho integraci v zemi pobytu. Žalobce sice absolvoval kurz českého jazyka, zdržuje se na území mnoho let, ale neosvědčil dostatečnou znalost českého jazyka a také že by na území pracoval. Podmínkou pobytu cizince přirozeně není prokázaná integrace, ale pokud se cizinec domáhá ochrany před zásahem do „zázemí“ v ČR, musí takové „zázemí“ prokázat, nebo alespoň osvědčit. Pokud je takovým „zázemím“ pouze rodina cizince, která s cizincem sdílí pobytový režim, potom přirozeně k zásahu do života cizince nedochází, neboť ochranu rodinného a soukromého života nelze co do intenzity vykládat ve smyslu ochrany obecné touhy po lepším životě dle volby cizince. Přestože žalobce uvádí, že se v dané situaci ocitl bez vlastního zavinění, soud uvádí, že objektivní důvody pro nemožnost pobytu v zemi původu prokázány nebyly, a tudíž lze vycházet z toho, že žalobce by preferoval další pobyt na území ČR, v pobytu v zemi původu jim však dle závěrů řízení ve věci mezinárodní ochrany objektivně nic nebrání. Samotná preference dalšího pobytu na území ČR přitom nezakládá povinnost státu udělit cizinci povolení k trvalému pobytu.
34. Přestože by hodnocení přiměřenosti zásahu napadeným rozhodnutím mohlo být podrobnější, soud má za to, že ob stojí, neboť je z něj zřejmé, že správní orgány neshledaly, že by byly přítomny takové výjimečné okolnosti, které by znamenaly, že by neudělení povolení k trvalému pobytu představovalo porušení čl. 8 Úmluvy. Žalobce sice v odvolání i žalobě uváděl, že se do země původu nemůže vrátit, i v tomto případě však soud vychází z toho, že obavy rodiny z návratu do Pákistánu byly posouzeny v rámci řízení ve věci mezinárodní ochrany, přičemž soud vychází ze správnosti závěrů Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 7 Azs 302/2023-57, který potvrdil závěry Ministerstva vnitra, že v případě rodiny nebyly shledány důvody, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany, a tudíž neexistují objektivní důvody, které jim v návratu do země původu brání. Změna okolností tvrzena není.
35. Soud neshledal důvodnou ani námitku rozporu s Úmluvou o právech dítěte, neboť žalobce je zletilou osobou a není aktivně legitimován k ochraně práv zúčastněné osoby, nezl. sestry, která není závislá na jeho péči nejen z důvodu jejího věku, ale i přítomnosti rodičů. Zároveň nezl. sestra účinně uplatnila ochranu dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte v řízení vedeném pod sp. zn. 19 A 31/2024, soud tak nespatřuje právní důvod, aby postavení nezl. dítěte prozařovalo ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte i do nyní posuzované věci pobytu bratra, jestliže vztah žalobce k sestře je podřazen pod ochranu práva žalobce na rodinný život dle čl. 8 Úmluvy. Aktivně legitimován k ochraně práva nezletilého dítěte je pouze

dotčené nezletilé dítě a nikoli další člen rodiny, jemuž svědčí „pouze“ právo na ochranu rodinného života dle čl. 8 Úmluvy.

36. Soud se ztotožnil se závěry žalované, že nebyly shledány tak významné okolnosti, které by svědčily o tom, že je namístě udělit povolení k trvalému pobytu žalobci. Nebyly totiž zjištěné žádné takové skutečnosti, které by svědčily o tom, že by žalobce nemohl svůj soukromý a rodinný život realizovat i v zemi původu, tudíž zájem žalobce na nepřerušném pobytu na území ČR nepřevážil nad legitimním zájmem státu na kontrole přistěhovalectví. Přestože žalobce preferuje pobyt na území ČR, ČR nevznikla povinnost dle čl. 8 Úmluvy umožnit mu další pobyt na území ČR. Evropský soud pro lidská práva obecně uznává právo státu regulovat pobyt cizinců na jeho území a Úmluva nezaručuje právo cizince žít v konkrétní zemi [Úner proti Nizozemsku, rozsudek velkého senátu z 18. 10. 2006, č. 46410/99, § 54]. Zájem žalobců na pobyt na území ČR tak nepřeváží nad zájmem státu na kontrole přistěhovalectví. Rozhodly-li tedy správní orgány tak, že zastavení řízení o žádosti žalobce o povolení k trvalému pobytu z důvodu, že k podání takové žádosti na území nebyl oprávněn, nepředstavují tato rozhodnutí porušení čl. 8 Úmluvy.
37. Povolení trvalého pobytu není jediné pobytové oprávnění, které lze na území získat, je nejsilnějším pobytovým oprávněním. Žalobci nic nebrání v tom, aby si vyřídil jiný „slabší“ titul pobytového oprávnění. V podání žádosti o udělení víza na zastupitelském úřadě žalobci nebrání okolnosti tvrzené v řízení o mezinárodní ochraně. Odpor žalobce je zjevně dán tím, že jím podaná žádost nemusí být úspěšná, aniž by po danou dobu setrval na území ČR. Přitom správní i soudní praxe je velmi restriktivní ohledně prominutí osobního podání žádosti o pobyt podle § 169d odst. 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Přesto, jak výše uvedeno, soud nenalezl důvody nepřiměřenosti zásahu do rodinného nebo soukromého života žalobce v důsledku neudělení trvalého pobytu, resp. zastavení řízení o takové žádosti.
38. Soud se neztotožňuje se závěrem rozšířeného senátu NSS ohledně víza za účelem strpění (bod 51 rozsudku č.j. 8 Azs 99/2023-65), neboť soudní přezkum je v takové věci nepřípustný a správní praxe není soudu známa. Ve věci sp. zn. 19 A 31/2024 žalobci uvedli, že byli neúspěšní ohledně žádosti o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění. Nemožnost žalobce se domoci udělení víza na strpění dle soudu i nadále nezakládá nárok na udělení trvalého pobytu vzhledem k možnosti žalobce zahájit řízení o udělení jiného pobytového oprávnění na zastupitelském úřadě ČR.
39. Soud uvádí, že za velmi výjimečnou situaci Ústavní soud ve svém rozhodnutí ze dne 31. 3. 2021, sp. zn. II. ÚS 1276/20, neshledal případ stěžovatele z Vietnamu, který musel z území ČR vycestovat do země původu k podání žádosti o udělení povolení k pobytu a který na území ČR pobýval od roku 2010 bez pobytového titulu, přičemž jeho manželka a nezletilé děti měly na území ČR povolení k trvalému pobytu. Obdobně za nepřiměřený zásah ani za rozporný s nejlepším zájmem dítěte Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 16. 5. 2025, č. j. 7 Azs 47/2025-30, nepovažoval povinnost opustit území ČR státním příslušníkem Vietnamu, jehož manželka a nezletilé děti měly na území ČR udělené povolení k trvalému pobytu a který na území pobýval dlouhodobě od roku 2006, nejprve na základě povolení k pobytu, následně na základě podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, avšak téměř po celé další období neoprávněně. V těchto případech přitom správní orgány i soudy vycházely z toho, že stěžovatelé mohou po vycestování, podání žádosti v zemi původu a získání příslušného oprávnění k pobytu, opět přicestovat na území ČR a pobývat zde se svými rodinnými příslušníky. Samotný požadavek na dočasné vycestování do země původu nepředstavoval bez zákazu vstupu nepřiměřený zásah do rodinného života.

40. Vzhledem k tomu, že soud neshledal žalobní námitky za důvodnou, zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
41. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.
42. Výrok o nákladech řízení osob zúčastněných na řízení je odůvodněn podle § 60 odst. 5 s. ř. s., neboť soud osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost neuložil a ani neshledal důvody zvláštního zřetele hodné k přiznání práva na náhradu dalších nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. 5. 2026

Mgr. Kamil Tojner, v. r.

soudce

